

MAGYAR HADI SZABÁLYZATOK GYŰJTEMÉNYE.

Erdélyi hadak menetrendje a XVII. században.¹⁾

Seregek menetelésének rendi (1681 v. 1682?).

Elöl egy-egy szék, a székely atyafiak közül. Mikor Marosszékre kerül, Aranyos szék is együtt járjon véle.

Két zászló alya mezei had. Kővári zászló.

Generális uram puskási, generális uram zászlója. Utánna egynemzetje. Csula uram a több mezei zászlókkal.

Urunk karabélyossi, urunk puskási, urunk három lobogója, urunk szerszamos vezetőki. Sáhi uram serege, Pernyeszi uram serege, urunk hintaja, utána husz puskás az urunk puskási közül.

Azok után udvari pap hintaja, utánna inasoké s kék szekér.

A fő tiszték a magok hintáját, ha úgy akarják, kiki zászlója után vitetheti.

Fejér vármegye, Kükülő vm., Torda vm., Kolozs vm., Doboka vm., Közép-Szolnok s Kraszna, Belső-Szolnok vm., Udvarhely-Szék, Három-Szék, Csik-Gyergyó-Kászon, Maros-Szék, Aranyos-Szék.

De mint feljül meg van írva, egyik széeknek mindenkor elöl kell járni. Mikor pedig Maros-Székre jut a sor, Aranyos-Szék is véle járjon.

Hátul járó sergeknek is kell mindenkor lenni a szükséghez képest, kire Főstrázsamester uramnak legyen gondja és a szükséghez képest vegegyen ordinántiát ő glme generális uramtól.

A lószekereket s Súlyszénás lovakat elküldheti kiki előre oldalfélt, csakhogy a munitios szekereknek, gyalogságnak, urunk, generális uram és főtiszték szekereinek akadályt ne tegyenek, és a fő tábornestert meg ne előzzék. Eltávoztassa azért kiki, hogy zászló alya katonát és feles szolgáját elöl ne járassák. Azomban meglegyen parancsolva mindentül, hogy Fő tábornestester uramnak szavát fogadják, mert ha kinn, mi esik, magá-

¹⁾ Ennek egy rövidebb variánsát lásd 1891. évfolyam, 137. lapján.

nak tulajdonítsa. Fő tábornester uram pedig, a míg urunk beérkezik, vigyáztasson.

Korcsomák dolga.

A vármegyéknél egy korcsoma legyen.

A székelységen két korcsoma.

A mezei hadaknál egy korcsoma.

A gyalog kapitány sátoránál egy korcsoma.

A munitios gyalogoknál egy korcsoma.

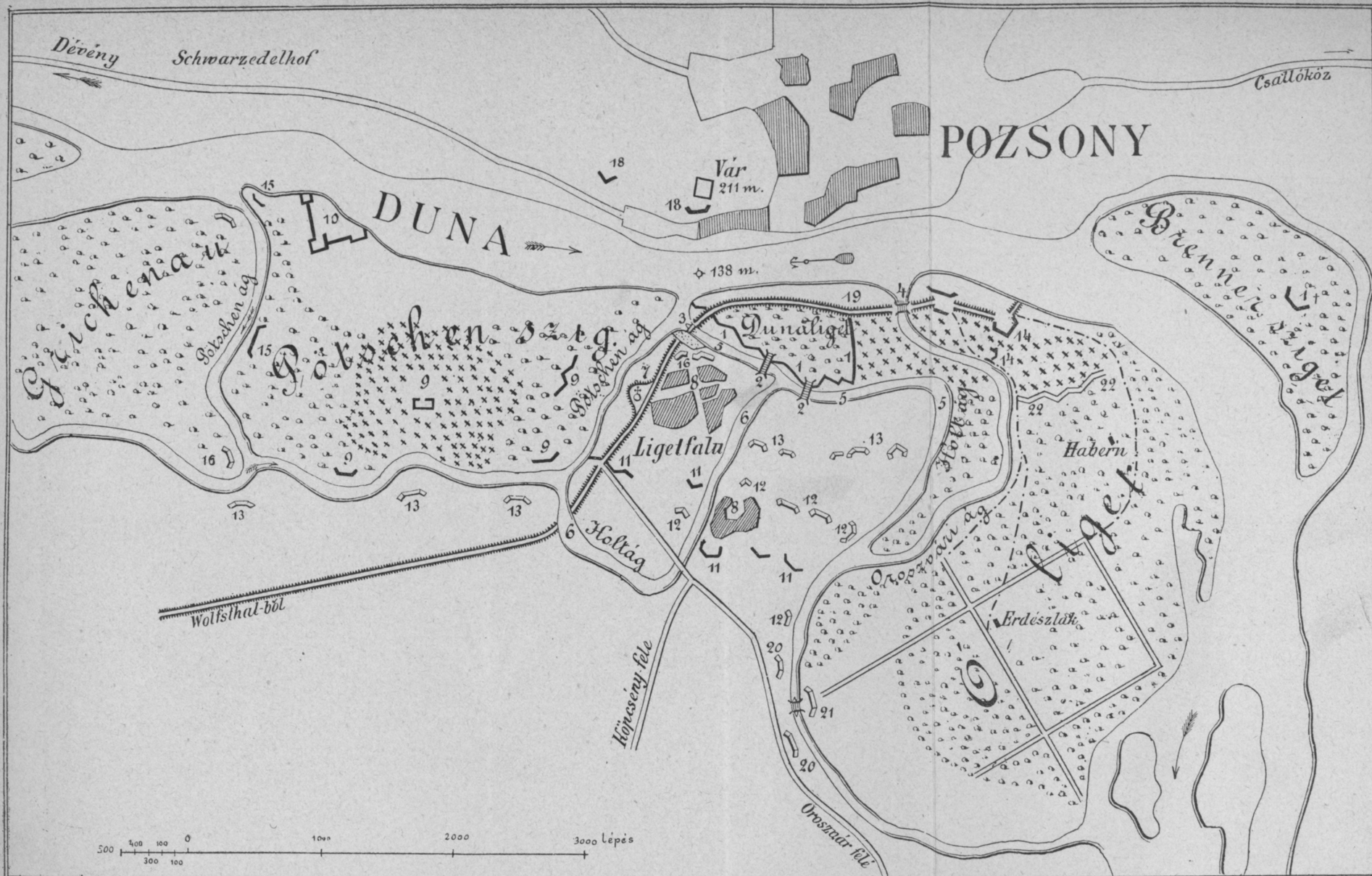
Senki egyik félébe a másik korcsomájára ne menjen. Az urunk Ő Nagysága udvara népe éljen a gyalogkapitány korcsomájáról. Azonban senki a korcsománál ne igyék, hanem igyék a sátorban. Rossz bort senki ne árultasson. A bornak limitatiója álljon a fő élésmestereken, de generális uramnak is hírével s akaratjával.

Hadi bíró uram mellé rendeltettek, mikor érkeznek: Fő strázsamester, s Tábornester.

Kívül rájegyezve későbbi irással ez áll: «Hadi elrendelés, mely szerint az erdélyi katonaság hadra megyen».

Egyszerű másolat a Teleki-levéltárban f. 253. Missilisek.

Közli: KONCZ JÓZSEF.

A POZSONYI HIDFŐ 1809-BEN.

<p>1. A hídő sánczvonala a Dunaligetben.
 2. Járomhidak fából az áradás által okozott vízkiömlés árka fölött.
 3. Kiseb hajóhid, a védelem idejében szétszedve.
 4. Fahíd az oroszvári ágon a Habern felé.
 5. Vízkiömlés árka, az áradás idejéből.
 6. Holt-ág, nagyrészben eliszaposodva.</p> | <p>7. Ligetfalusi különálló templom.
 8. Ligetfalu.
 9. A Pötschen sziget kisebb erődítményei.
 10. Erőd a Pötschen-szigeten.
 11. A Wimpffen tábornok által elrendelt sáncz-vonal részei.</p> | <p>12-13. Sánczok és löveggátönyok, melyeket a francziák a jun. 4-ről 5-ére eső éjszakán emeltek.
 14. Ékművek a Habernben.
 15. A Griechenau elleni erődítmények.
 16. Francia mozsár-üteg.
 17. Osztrák mozsár-üteg a Brenner-szigeten.
 18. Osztrák ütegek a Várhegyen.</p> | <p>19. A megerősített ártöltés.
 20. A junius 26—29-ig emelt francia ütegek.
 21. A junius 30-ig emelt francia sánczok.
 22. A jun. 30-ig a francziák által elkészített árok.
 ▨ A bombázás alkalmával összerombolt házak Pozsonyban.
 ×× Fatorlaszok.</p> |
|---|--|--|--|

JÁNOS FŐHERCZEG.